

Podstawy programowania 2

dr inż. Piotr Szwed
Katedra Informatyki Stosowanej
C2, pok. 403

e-mail: pszwed@agh.edu.pl

<http://home.agh.edu.pl/~pszwed/>

Aktualizacja: 24.05.2021

10. Semantyka przenoszenia

Wędrowka danych

Klasa do śledzenia operacji kopiowania i przypisania

```
class A{
    string ctx;
public:
    A(const char*_ctx):ctx(_ctx){
        cout<<"Ctor ["<<ctx<<"] "<<hex<<this<<endl;
    }
    A(const A&other){
        ctx = other.ctx+"_copy_of("+to_text(&other)+")";
        cout<<"Ctor ["<<ctx<<"] "<<hex<<this<<endl;
    }
    A&operator=(const A&other){
        ctx = other.ctx+"_assignment_of("+to_text(&other)+")";
        cout<<"assign ["<<ctx<<"] "<<hex<<this<<endl;
        return *this;
    }
    static string to_text(const void*ptr){
        ostringstream s;
        s<<hex<<ptr;
        return s.str();
    }
};
```

Wędrowka danych (C++98)

```
void f_in(A a){  
  
}
```

Obiekt przekazany przez wartość

```
A f_out(){  
    A a("in_f_out");  
    return a;  
}
```

Zwracany obiekt. Obiekt tworzony wewnątrz funkcji. Następnie a jest kopiowany do obiektu tymczasowego

```
int main(){  
    A a("a in_main");  
    f_in(a);  
    cout<<endl;  
    A a2 = f_out();  
    cout<<endl;  
    A a3("a3 in main");  
    a3 = a2;  
}
```

Do funkcji przekazana jest kopia
a("a in_main")

Obiekt a2 inicjowany wartością obiektu tymczasowego (konstruktor kopiujący)

Obiekt a3 inicjowany wartością obiektu tymczasowego (konstruktor kopiujący)

Wędrówka danych (C++98)

```
void f_in(A a){  
}  
  
A f_out(){  
    A a("in_f_out");  
    return a;  
}  
  
int main(){  
    A a("a in_main");  
    f_in(a);  
    cout<<endl;  
    A a2 = f_out();  
    cout<<endl;  
    A a3("a3 in main");  
    a3 = a2;  
}
```

Konstruktor A a("a in_main") i wywołanie f_in()
Ctor [a in_main] 0xffffcbf8
Ctor [a in_main_copy_of(0xffffcbf8)]
0xffffcc00

Utworzenie A a("a in_f_out"):

Ctor [in_f_out] 0xffffcb98

Kopiowanie do obiektu tymczasowego:

Ctor [in_f_out_copy_of(0xffffcb98)]
0xffffcc08

Kopiowanie z obiektu tymczasowego do a2:

Ctor
[in_f_out_copy_of(0xffffcb98)_copy_of(0xffffcc08)] 0xffffcbf0

Konstruktor A a3("a3 in_main"):

Ctor [a3 in main] 0xffffcbe8

Przypisanie a2:

assign

[in_f_out_copy_of(0xffffcb98)_copy_of(0xffffcc08)_assignment_of(0xffffcbf0)]
0xffffcbe8

Wędrowka danych (C++98)

```
void f_in(A a){  
}  
  
A f_out(){  
    A a("in_f_out");  
    return a;  
}  
  
int main(){  
    A a("a in_main");  
    f_in(a);  
    cout<<endl;  
    A a2 = f_out();  
    cout<<endl;  
    A a3("a3 in main");  
    a3 = a2;  
}
```

Wyobraźmy sobie, że nasz kontener ma na przykład 10000 elementów:

- Wywołując `f_in()` kopiujemy całą zawartość. Przy wyjściu z `f_in()` pamięć zostanie usunięta. Tego zawsze należy unikać!
- Wywołanie `A a2=f_out()` to dwie operacje kopiowania i usuwania:
 1. `a` → obiekt tymczasowy
 2. Zawartość `a` jest usuwana przy wyjściu z funkcji
 3. obiekt tymczasowy → `a2`
 4. Zawartość obiektu tymczasowego jest usuwana po wykorzystaniu

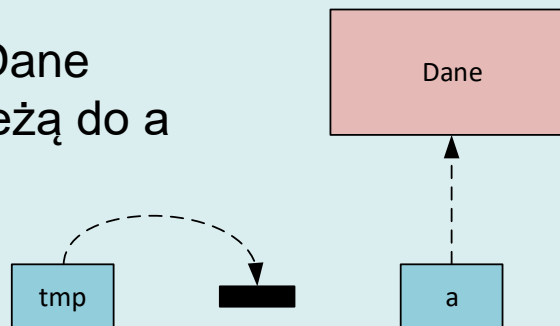
Bardzo nieefektywne!

Przenoszenie - idea

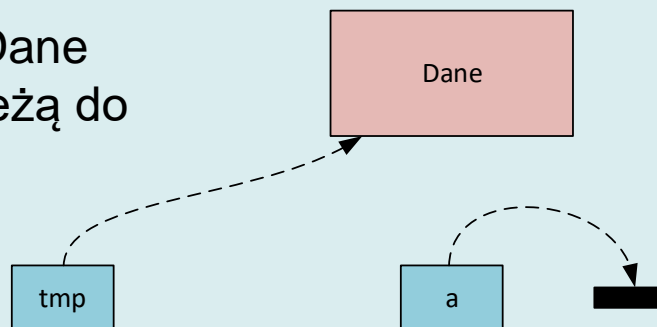
W standardzie C++11 wprowadzono nowy mechanizm – przenoszenie zamiast kopiowania i usuwania.

```
A f_out(){  
    A a("in_f_out");  
    return a;  
}  
  
A a2 = f_out();
```

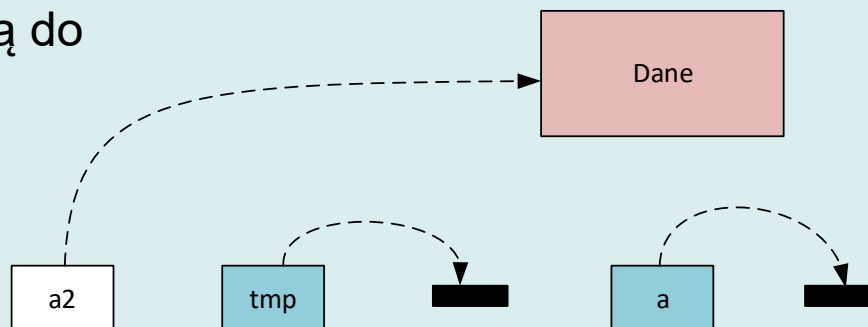
1. Dane
należą do a

2. Dane
należą do
tmp

3. Dane
należą do
a2

Przenoszenie

- Przenoszenie nie jest rozwiązaniem nowym. Zawsze było wykorzystywane w programach w C

```
char*doklej(char**dane){
    char*dane2=*dane;
    *dane=0;
    strcat(dane2," i psa");
    return dane2;
}

int main(){
    char*ptr=new char[256];
    strcpy(ptr,"Ala ma");
    char*ptr2=doklej(&ptr);
    cout<<(ptr== nullptr?"null":ptr)<<endl;
    cout<<ptr2<<endl;
    delete []ptr2;
}
```

- Celem mechanizmu jest uzyskanie takiej wydajności jak w języku C przy równoczesnym uniknięciu manipulacji wskaźnikami.
- Nowy typ danych: referencja prawostronna (rvalue reference)

Wartości lewo- i prawostronne

- W językach C/C++ wprowadza się terminy wartości lewostronnej (lvalue) i prawostronnej (rvalue).
- Definicja: `lvalue = rvalue`;
 - `lvalue` to wyrażenie, które może pojawić się po lewej stronie operatora przypisania – czyli np. zmienna, referencja zmiennej, wskaźnik wskazujący obiekt po dereferencji
 - `rvalue`, to wyrażenie, które może pojawić się po prawej stronie – np. zmienna, referencja, stała, adres zmiennej

`int a=12,b=7;` `a` i `b` to `lvalue`, stałe to `rvalue`

`a*b` `rvalue`,nie można wykonać `a*b=15;`

`int f1();` `f1()` to `rvalue`

`f1()=15`

`int*f2();` `*f2()` to `lvalue`

`*f2()=12;`

`int*ptr=&f1();` Nie można pobrać adresu `rvalue`

Rvalue reference

Dla danego typu T:

- Zwykła (lewostronna) referencja zadeklarowana jest jako T&ref
- Referencja prawostronna jako T&&ref

```
int suma(int a, int b){
    return a+b;
}

int main() {
    int x = 1;
    int &lr1 = x;
    int tab[3] = {1, 2, 3};
    int &lr2 = tab[1];
    int &lr3 = suma(2, 4); // error: cannot bind non-const
                          //lvalue reference of type 'int&' to an rvalue of type 'int'
    ...
}
```

Referencje lewostronne (bez modyfikatorów) możemy ustawiać wyłącznie na lvalue. 10

Rvalue reference

```
int main() {  
    ...  
    const int &lr4 = 1;  
    const int &lr4 = suma(2, 4);  
    int &&rr1 = x; // error: cannot bind rvalue reference  
                  //of type 'int&&' to lvalue of type 'int'  
    int &&rr11 = 1;  
    int &&rr2 = tab[1]; //error: cannot bind rvalue reference  
                      //of type 'int&&' to lvalue of type 'int'  
    int &&rr21 = tab[1] + 0;  
    int &&rr3 = suma(2, 4);  
    int&lr=rr3;  
    int&&rr4=lr; //error: cannot bind rvalue reference  
               //of type 'int&&' to lvalue of type 'int'  
}
```

- Referencje lewostronne typu const możemy ustawiać na rvalue. Automatycznie tworzone są obiekty tymczasowe inicjowane wartościami.
- Referencje prawostronne możemy ustawiać na rvalue, ale nie na lvalue.
- Referencjom lewostronnym można nadać wartość referencji prawostronnej, ale nie na odwrót.

Rvalue reference

- Możemy zaimplementować przeciążone wersje funkcji z parametrami typu lvalue reference i rvalue reference.
- Kompilator wybierze odpowiednią wersję w zależności od kontekstu wywołania.

```
int suma(int a, int b){return a+b;}

void print(int&lvr){
    // wypisz adres i wartość obiektu
    cout<<hex<<&lvr<<dec<<" "<<lvr<<endl;
}

void print(int&&rvr){
    //wypisz wartość obiektu
    cout<<rvr<<endl;
}

int main(){
    int x = 1;
    print(x);                //lvalue
    print(suma(121,212));    //rvalue
}
```

Przykład

- Klasa MyString to niemodyfikowalny łańcuch znaków.
- strdup() to funkcja biblioteczna tworząca kopię tekstu na sterpie (kompatybilna z free() ze stdlib).

```
class MyString{
public:
    char*ptr;
    MyString(const char*txt){
        ptr =strdup(txt);
        cout<<"Ctor create:"<<ptr<<endl;
    }
    ~MyString(){
        if(ptr){
            cout<<"Dtor delete:"<<ptr<<endl;
            ::free(ptr);
        }
    }
    ...
};
```

Przykład

```
class MyString{
public:
...
    MyString(const MyString&other){
        if(other.ptr){
            // copy - zrób kopię
            ptr=strdup(other.ptr);
            cout<<"Ctor copy:"<<ptr<<endl;
        }
    }
    MyString(MyString&&other){
        if(other.ptr){
            // move - przenieś
            ptr=other.ptr;
            other.ptr= nullptr;
            cout<<"Ctor move:"<<ptr<<endl;
        }
    }
};
```

Dodajemy dwie implementacje konstruktora kopiującego.

Pierwsza nie modyfikuje other, ale sporządza kopię jego zawartości.

Druga przenosi własność tekstu wskazywanego przez other.ptr.

Wskaźnik other.ptr jest zerowany. Destraktor other nie usunie tekstu.

Przykład

```
MyString ala_ma_kota(){  
    cout<<"in ala_ma_kota\n";  
    MyString s("Ala ma kota");  
    return s;  
}  
  
void send(MyString s){  
    cout<<"in send\n";  
}  
  
int main(){  
    cout<<"in main 1\n";  
    MyString s = ala_ma_kota();  
    cout<<"in main 2\n";  
    MyString s2("Ola ma kota");  
    cout<<"in main 3\n";  
    send(s2);  
    cout<<"in main 4\n";  
}
```

```
in main 1  
in ala_ma_kota  
Ctor create:Ala ma kota  
Ctor move:Ala ma kota  
Ctor move:Ala ma kota  
in main 2  
Ctor create:Ola ma kota  
in main 3  
Ctor copy:Ola ma kota  
in send  
Dtor delete:Ola ma kota  
in main 4  
Dtor delete:Ola ma kota  
Dtor delete:Ala ma kota
```

Przykład

W funkcji `ala_ma_kota()` utworzono obiekt, dalej został on przeniesiony do obiektu tymczasowego i dalej przeniesiony do `s` w `main()`

```
cout<<"in main 1\n";  
MyString s = ala_ma_kota();
```

```
in main 1  
in ala_ma_kota  
Ctor create:Ala ma kota  
Ctor move:Ala ma kota  
Ctor move:Ala ma kota
```

W `main()` utworzono obiekt `s2`. Podczas wywołania `send()` na stosie została umieszczona jego kopia. Przy wyjściu z `send()` został wywołany destruktor i usunął kopię.

```
cout<<"in main 2\n";  
MyString s2("Ola ma kota");  
cout<<"in main 3\n";  
send(s2);
```

```
in main 2  
Ctor create:Ola ma kota  
in main 3  
Ctor copy:Ola ma kota  
in send  
Dtor delete:Ola ma kota
```

```
in main 4  
Dtor delete:Ola ma kota  
Dtor delete:Ala ma kota
```

Obiekty `s` i `s2` zostały usunięte przy wyjściu z `main()`.

Zmiany w klasie Vector

```
class Vector{
    friend class VectorIterator;
protected:
    double*start;
    double*end;
    int capacity;
    void copy(const Vector&other);
    void free();
    void move(Vector&other);

    // ...

void Vector::move(Vector&other){
    this->start = other.start;
    this->end = other.end;
    this->capacity = other.capacity;
    other.start=other.end=0;
    other.capacity = 0;

}
```

Dodajemy trzecią pomocniczą funkcję: `move()`.

Czyli:

- `copy()` – kopiuje zawartość `other`, nie zmieniając jego danych
- `free()` – zwalania pamięć
- `move()` – przenosi zawartość `other`

Zmiany w klasie Vector

Dwa konstruktory kopiujące, tradycyjny `Vector(const Vector&other)` oraz implementujący semantykę przenoszenia `Vector(Vector&&other)`.

```
Vector(const Vector&other){ copy(other); }  
Vector(Vector&&other){ move(other); }
```

```
Vector&Vector::operator=(const Vector&other){  
    if(&other!=this){  
        free();  
        copy(other);  
    }  
    return *this;  
}
```

```
Vector&Vector::operator=(Vector&&other){  
    if(&other!=this){  
        free();  
        move(other);  
    }  
    return *this;  
}
```

Analogicznie, dwa operatory przypisania.

Zmiany w klasie List

Dodajemy metodę `move()`. Porównując z wcześniej zaimplementowaną funkcją `copy()`:

- `move()` przenosi wskaźniki na pierwszy i ostatni element listy. Oryginalny ciąg elementów nie zmienia się, ale zmienia się jego właściciel.
- `copy()` iteruje przez drugą listę i dodaje wszystkie wartości

```
void List::move(List&other){
    start=other.start;
    end=other.end;
    size = other.size;
    other.start=other.end = nullptr;
    other.size=0;
}

void List::copy(const List&other){
    start=end=0;
    for(ListElement*i=other.start;i!=0;i=i->next){
        pushBack(i->value);
    }
}
```

Zmiany w klasie List

Funkcję `move()` wykorzystujemy w implementacji przeciążonych wersji konstruktora kopiującego i operatora przypisania

```
List::List(List&&other){  
    move(other);  
}  
  
List&List::operator=(List&&other){  
    if(&other!=this){  
        free();  
        move(other);  
    }  
    return *this;  
}
```

Mechanizm pomijania kopiowania

Pomijanie kopiowania (ang. copy elision) to kolejny mechanizm optymalizacji kodu.

Elizja to pomijanie przy wymawianiu głosek lub części wyrazów.

Wykorzystamy wcześniej wprowadzoną klasę drukującą adresy i konteksty tworzenia obiektów.

```
class A{
    string ctx;
public:
    A(const char*_ctx):ctx(_ctx){
        cout<<"Ctor ["<<ctx<<"] "<<hex<<this<<endl;
    }
    ...
};
```

Mechanizm pomijania kopiowania

```
A f_out(){
    A a("in_f_out");
    return a;
}

int main(){
    A a2 = f_out();
    cout<<"a2 in main():"<<&a2<<endl;
}
```

Ctor [in_f_out] 0xfffffcc08
a2 in main():0xfffffcc08

Standardowa implementacja instrukcji `A a2 = f_out();` przed C++11 polegała na:

- Skopiowaniu zawartości zwracanego obiektu (tu `a`) do nienazwanego obiektu tymczasowego (`tmp`)
- Wywołaniu destruktora zwracanego obiektu `a`
- Użyciu `tmp` jako argumentu konstruktora kopiującego tworzącego `a2`
- Wywołaniu destruktora `tmp`

Po elizji kopiowania obiekty `a` w `f_out()` i `a2` w `main()` mają te same adresy. A więc są to te same obiekty. Konstruktor jest uruchamiany tylko jeden raz i działa na pamięci wewnątrz ramki funkcji `main()`

Mechanizm pomijania kopiowania

```
int main(){
    A a2 = f_out();
    A a3("a3 in main");
    a3 = f_out();
    cout<<"a2 in main():"<<&a2<<endl;
}
```

Mechanizm elizji działa dla konstruktorów kopiujących, a nie operatorów przypisania.

Jeżeli obiekt był wcześniej utworzony, miał zapewne jakąś zawartość, którą

należy zwolnić stosując odpowiedni operator przypisania. W takim przypadku optymalizacja jest osiągana przez zastosowanie semantyki przenoszenia.

```
Ctor [in_f_out] 0xffffcc00
Ctor [a3 in main] 0xffffcbf8
Ctor [in_f_out] 0xffffcc00
move_assign
[in_f_out_assignment_of(0xffffcc08)]
0xffffcbf8
a2 in main():0xffffcc00
```